

תפוח בחינת זנים חוות מתתיהו 2009
ישראל דורון - שה"מ - ממ"ר גרעיניים
גלית רדל - מו"פ צפון
יובל עוגני - חוות מתתיהו

מבוא

חוות מתתיהו היא חוות המחקר המרכזית לבחינת זני תפוח. זנים חדשים מתקבלים היום, מביתן ההסגר בחוות מתתיהו. תוצאות הזנים המובאות הם לזנים אשר נשארו במחקר. זני סטרקינג האדומים סיימו את המחקר הקודם ב 2005. 2008 לאחר נטיעת וארינטים מצטיינים של סטרקינג מדור הבדיקות הקודם, חזרנו לבחינה גם בטיפוסי הסטרקינג.

בזנים **הזהובים** בחנו זנים מחלקת מחקר עיצוב תפוח חלקת 2000, וכן טיפוס חדש **גולדן סופריים** בחלקה י"ד. בזן **קריפס פינק** אנו בוחנים את הזן מחלקה י"ד, חלקה ותיקה, וכן מחלקות 2000 וי"ד לאחר הרכבה, ווריאנט נקי מוירוס מחלקת ההסגר.

בזן **גאלה** חזרנו לבדוק את תת הזן **גל גאלה**.

שיטות וחומרים

לפני הקטיפ ניתנו הנחיות הקטיפ המקובלות לאחסון פרי לטווח ארוך באוויר מבוקר:

קושיות - 16-18 ליב'

% **כ.מ.מ** - 13-14

עמילן - דרגות 4-6 בסולם של 10 דרגות.

בזני ביקולור גאלה וקריפס פינק, הקלנו בפרמטר לקטיפ עד אשר קיבלנו מספיק פרי אדום לקטיפ. בזן זהוב פרמטרים לקטיפ היו הנחיות הקטיפ המסחרי של "בראשית". בכל אחד ממועדי הקטיפ נלקחו 10 פירות מכל תת זן לבדיקות הבשלה. הבדיקות היו במעבדת חוות מתתיהו, הקושיות נבדקה ב מד לחץ, על סטנד, בראש הגדול 11 מ"מ. הסוכר נבדק במד סוכר דיגטלי ATAGO. העמילן נבדק ידנית בהשוואה לטבלאות של 10 דרגות עמילן.

תוצאות הבדיקות:

כ.מ.מ - סוכר באחוזים

קושיות - בליברות כוח

עמילן - ע"פ השיטה האירופאית CIRCULAR TYPE 10-1:

1 - עמילן גבוה פרי בוסר, 10 - אין עמילן פרי ממוטט.

הפרי הנקטף מוין במערך של פירות גולן לגודל וצבע.

מיון צבע בפירות גולן לפי אחוז כיסוי בדרגות הבאות:

<u>בזן קריפס פינק</u>	<u>בזן גאלה</u>	<u>בזני זהוב</u>	<u>בזנים אדומים</u>
דרגה 1 - עד 20%	דרגה 1 - 0-30%	דרגה 1 - ירוק	דרגה 1 - עד 33%
דרגה 2 - 20-40%	דרגה 2 - 30-50%	דרגה 2 - ירוק צהבהב	דרגה 2 - 33-55%
דרגה 3 - 40-60%	דרגה 3 - 50-75%	דרגה 3 - צהוב	דרגה 3 - 55-80%
דרגה 4 - 60-100%	דרגה 4 - 75-100%	דרגה 5 - מכת שמש/לחי	דרגה 4 - 80-90%
			דרגה 5 - 90-100%

תוצאות 2009

גאלה

טבלה מס' 1-יבול 2009

טון לדונם	ק"ג לעץ	מס' עצים לדונם	גיל החלקה		כנה	זן
			חלקה	החלקה		
4.4	39.2	111	7	הסגר	מאלוס	GALE GALA
10.1	90.9	111	12	י"ד בוגר	106	GALAXY
4.5	40.1	111	5	י"ד	HASHBI	OBRO GALA
4.7	42.2	111	5	י"ד ש-5	HASHBI	OBRO GALA
3.5	31.5	111	5	י"ד ש-5	מושרש 106	OBRO GALA
2.6	23.3	111	5	י"ד ש-5	26	OBRO GALA
3.2	28.5	111	5	י"ד ש-6	מושרש 106	GALAXY
1.7	15.6	111	5	י"ד ש-6	26	GALAXY

טבלה מס' 2-התפלגות גדל 2009

התפלגות גודל באחוזים				חלקה	כנה	זן
80-90	70-75	65	קטן מ65			
0%	16%	44%	40%	הסגר	מאלוס	GALE GALA
0%	20%	49%	31%	י"ד בוגר	106	GALAXY
0%	45%	37%	18%	י"ד	HASHBI	OBRO GALA
0%	31%	46%	23%	י"ד ש-5	HASHBI	OBRO GALA
1%	60%	28%	9%	י"ד ש-5	מושרש 106	OBRO GALA
1%	66%	25%	8%	י"ד ש-5	26	OBRO GALA
0%	57%	33%	10%	י"ד ש-6	מושרש 106	GALAXY
5%	61%	21%	13%	י"ד ש-6	26	GALAXY

טבלה מס' 3-התפלגות צבע 2009

התפלגות צבע באחוזים				חלקה	כנה	זן
4	3	2	1			
50%	20%	17%	12%	הסגר	מאלוס	GALE GALA
7%	25%	27%	42%	י"ד בוגר	106	GALAXY
18%	29%	26%	28%	י"ד	HASHBI	OBRO GALA
32%	30%	17%	21%	י"ד ש-5	HASHBI	OBRO GALA
53%	21%	12%	13%	י"ד ש-5	מושרש 106	OBRO GALA
59%	25%	10%	6%	י"ד ש-5	26	OBRO GALA
57%	21%	11%	11%	י"ד ש-6	מושרש 106	GALAXY
36%	30%	19%	14%	י"ד ש-6	26	GALAXY

טבלה מס' 5-קושית,עמילן, הערכות 2009

הערכות 1-5			עמילן) (10-1	% כ.מ.מ	קושיות (ליברות)	תאריך קטיף	חלקה	כנה	זן
ניחוח	מראה	טעם							
2	4	4	4.5	12.2	17.5	16/08	הסגר	מאלוס	GALE GALA
2	3	5	5.2	12.3	16.9	16/08	י"ד בוגר	106	GALAXY
2	3	4	6.3	12.8	15.9	16/08	י"ד	HASHBI	OBRO GALA
2	3	4	5.3	12.0	15.7	16/08	י"ד ש-5	HASHBI	OBRO GALA
2	5	5	6.7	13.9	15.9	16/08	י"ד ש-5	106 מושרש	OBRO GALA
2	4	5	7.3	14.3	17.0	16/08	י"ד ש-5	26	OBRO GALA
2	4	5	7.0	13.6	17.5	16/08	י"ד ש-6	106 מושרש	GALAXY
2	3	5	7.3	14.8	17.2	16/08	י"ד ש-6	26	GALAXY

סכום דיון ומסקנות 2009

בזן גאלה התחלנו ב 2008 בדיקות חדשות שעיקרם לימוד השפעת הכנה על תוצאות איכות פרי מוארינטים שונים. הוארינט גל גאלה נשאר מחלקת ההסגר, והוא על כנת מלוס. בגאלקסי נשאר וארינט ותיק על כנה 106. כמו כן פתחנו חלקה חדשה, ביד, בה נבחנים גאלקסי על כנה 106 מושרשת, וכנה 26. כמו כן בחלקה זו יד נבחן הוארינט אוברו גאלה בכנות שונות חשבי, 106, ו 26. חלקה יד היא חלקה צעירה בשנת ניבה שניה. כל המסקנות שנסיק לגבי התנהגות הזנים צריכה על כן להיות יותר זהירה.

יבול וגדל פרי

היבול במרבית החלקות השנה טוב. היבול נמוך בגילים הצעירים בעיקר כנה 26, בחלקה הבוגרת של יד גאלקסי יבול גבוה מדי בכל קנה מידה. להערכתנו על אף שהמידע מתקבל מחלקות שונות במטע, בנושא היבול איני רואה הבדל בין הוארינטים השונים.

גדל פרי-השנה הבדל גדול בין החלקות השונות בגדל הפרי. הפרי הקטן ביותר היה ב גל גאלה הגדל על כנת מלוס בחלקת ההסגר, כ 40% מהפרי קטן מגדל 65. ואני מעריך כי חלק גדול מהתוצאה נובע מגידול בתנאים לא טובים הקימים בחלקת ההסגר, כמו גם שהפרי נקטף הבמדד הבשלה נמוך בהרבה משאר טיפוסים הגאלה. נמשיך בבחינת הזן בכנות מסחריות בחלקות הבחינה, ואז ניתן יהיה לראות אם אכן טיפוס זה קטן יותר. הזן גאלקסי בחלקה הבוגרת נשא יבול של 10 ט"ד' ולכן הפרי שלו מאד קטן 30% מהפרי קטן מגדל 65. בין שאר הזנים והכנות בולטת השפעת הכנה, בזן אוברו גאלה גיל 5 הפרי על כנת החשבי שהיה ביבול של 4.5 ט"ד' קטן מהפרי על כנות 106 מושרש עם 3.5 ט"ד' ו 26 עם יבול נמוך של 2.6 ט"ד'. בכנת החשבי כ 20% פרי קטן מגדל 65, לעומת 9% בכנות האירופיות. עדיין מוקדם להעריך, אם ההשפעה נובעת רק מהיבול היותר נמוך בכנות האירופיות או גם מתכונות הכנה. גם בזן גאלקסי על כנות אירופיות היה פרי יותר גדול מחשבי, אך גם בזן זה היבול הטוב היה בכנה 106 מושרשת רק 3.2 ט"ד בזן זה אין לנו כע השואה עם חשבי.

התפלגות צבע

הצבע הטוב ביותר נתקבל באוברו גאלה כנה 26, וכנה 106 מושרש גיל 5. כ 55% צבע דרגה 4, טוב בהרבה מאוברו על חשבי מהמטע בגיל 5, 30% צבע דרגה 4. הגאלקסי שהינו הזן המרכזי היום בנטיעות גאלה, זהה בצבע בכנה 106, 57% צבע דרגה 4 אבל הכנה 26 נחות ממנו רק 36% צבע בדרגה 4. בגל גאלה על אף ההקדמה בקטיף, נתקבל 50% צבע דרגה 4. בשנה שעברה היה יתרון המוחלט בצבע לאוברו, השנה גאלקסי על כנה 106 קיבל צבע זהה, וגם גל גאלה היה בצבע טוב. זו שנה שניה בה אנו רואים יתרון בקבלת צבע לכנה 106. כנה 26 כנראה חלשה מדי ועל כן בינתיים אינה תורמת לצבע טוב.

קושיות ועמילן.

רמת הקושיות הייתה שונה בין תתי הזן, גל גאלה וגאלקסי צעיר נקטפו בקושיות 17.5, אוברו גאלה על 26 נקטף ב 17, ואילו אוברו גאלה הצעיר יותר היה בשל יותר ונקטף בקושיות 15.9. גם ברמות עמילן היה שוני גל גאלה רמה של 4.5, גאלקסי ותיק, 5.2, אוברו גאלה חשבי, 5.3, ואילו האחרים ברמת עמילן של 6.3-7.3. השנה היה שוני ברמת ההבשלה בין תתי הזנים, ויכול להסביר חלק מהתוצאות שנתקבלו, הן גדל פרי קטן, בגל גאלה וגאלקסי, הן צבע לא טוב בגאלקסי ותיק.

זהוב

חזרנו לבחון את הזהוב בחוות מתתיהו לפני מס' שנים. בשנים האחרונות הזנים במחקר היו מחלקות יד 2000. בשנת 2008 התחלנו מחקר זני זהוב חדשים מחלקת הכנות החדשה. הייחוד בחלקה החדשה זו היא בחינת תתי הזן השונים של הזהוב על כנות שונות בעיקר מרסנות. השנה המטע בגיל, 5 שנת יבול שניה. השנה בכנה 26 עקב תקלה סולק הפרי בתחילת השנה ולא נבחן.

טבלה 1 – יבול זנים זהובים 2009. חלקת כנות בינוניות- גיל 5

זן	כנה	חלק ה	שתיל \ הרכבה	גיל החלקה	מס' עצים לדונם	ק"ג לעץ	טון לדונם
GL.972	106	כנות	שתיל	5	167	2.47	0.4
ליזגולדן	חשבי	כנות	שתיל	5	167	11.16	1.9
סמוטי	106	כנות	שתיל	5	167	3.56	0.6
סמוטי	4-13	כנות	שתיל	4	167	3.61	0.6
קלון B	חשבי	כנות	שתיל	5	167	5.86	1.0
רנדרס	חשבי	כנות	שתיל	5	167	8.24	1.4
רנדרס	106	כנות	שתיל	5	167	2.66	0.4

יבול

היבול השנה בחלקה נמוך מאד. גם יבולי שנה שעברה לא היו גבוהים. קשה להעריך מדוע גם השנה יבולים מאד נמוכים. היבולים כה נמוכים שאיני רואה לנכון לנתח הבדלים בין הכנות. לאחר 4 שנות יבול ננתח את השפעת הכנות על היבולים במטע צעיר ובכניסה לפוריות.

טבלה מס' 2- התפלגות גדל פרי 2009

התפלגות גודל באחוזים				חלקה	כנה	זן
80-90	70-75	65	קטן מ65			
2%	24%	30%	43%	כנות	106	GL.972
7%	52%	21%	20%	כנות	חשבי	ליזגולדן
2%	38%	27%	33%	כנות	106	סמוטי
1%	46%	32%	21%	כנות	4-13	סמוטי
4%	47%	27%	22%	כנות	חשבי	קלון B
1%	27%	22%	49%	כנות	חשבי	רנדרס
0%	43%	27%	30%	כנות	106	רנדרס

גודל פרי- סיכום

גדל הפרי שהושג במבחן זנים זה היה לא טוב. היבולים מאד נמוכים, כך שגם אם נראה הבדל גדול בגדל הפרי, משקלו קטן. הפרי הגדול היה בליס גולדן, סמוטי, וריינדרס על 106.

טבלה 3 - מדדי הבשלה 2009

הערכות 1-5			עמילן (10-1)	קושיות (ליברות) % כ.מ.מ.	תאריך קטיף	חלקה	כנה	זן	
ניחוח	מראה	טעם							
1	3	3	4.0	14.1	16.1	10/09	כנות	106	GL.972
1	4	3	4	12.5	15.3	10/09	כנות	חשבי	ליזגולדן
1	3	4	3.7	14.2	15.4	10/09	כנות	106	סמוטי
1	4	4	5.8	12.9	16.5	10/09	כנות	13-4ת	סמוטי
1	4	3	4.88	12.9	15.6	10/09	כנות	חשבי	קלון B
1	5	4	4.4	12.5	16.4	10/09	כנות	חשבי	רנדרס
2	3	4	5.5	15.2	15.5	10/09	כנות	106	רנדרס

מדדי הבשלה

הזנים נקטפו, במצב הבשלה לאחסון בינוני ארוך. ללא הבדל ביניהם.

טבלה 4 - זהוב איכות פרי 2009

זן	כנה	חלקה	סוג 1	סוג 3	סוג 4	שמת מכות	חיספוס
GL.972	106	כנות	1.4%	24.3%	74.3%	71.6%	23.0%
ליזגולדן	חשבי	כנות	0.0%	25.0%	75.0%	62.5%	21.9%
סמוטי	106	כנות	1.2%	22.2%	76.5%	81.5%	12.3%
סמוטי	13-4ת	כנות	1.3%	29.1%	69.6%	78.5%	15.2%
קלון B	חשבי	כנות	0.0%	38.3%	61.7%	75.0%	16.7%
רנדרס	חשבי	כנות	0.0%	24.1%	75.9%	87.0%	14.8%
רנדרס	106	כנות	0.0%	21.7%	78.3%	78.3%	21.7%

טבלה 7 - זהוב התפלגות צבע 2009 1=ירוק, 2=ירוק צהבהב, 3=צהוב, 5=לחי אדומה/מכות שמש

התפלגות צבע באחוזים				חלקה	כנה	זן
5	3	2	1			
37%	10%	45%	8%	כנות	106	GL.972
14%	2%	56%	28%	כנות	חשבי	ליזגולדן
18%	14%	55%	13%	כנות	106	סמוטי
25%	3%	50%	22%	כנות	4-13	סמוטי
23%	10%	56%	12%	כנות	חשבי	קלון B
28%	2%	36%	33%	כנות	חשבי	רנדרס
19%	14%	59%	8%	כנות	106	רנדרס

סכום איכות וצבע פרי

צבע פרי נקבע במערך מדגמים של פירות גולן כאשר דרגה 1 זהה פרי ירוק ודרגה 3 פרי צהבהב. הדרגה הרצויה היא דרגה 3. השנה צבע הפרי לא היה טוב, גם כאן ביבול נמוך, משקל הנתונים של צבע משקלו קטן יותר.

צבע הפרי היפה ביותר- דרגה 3 צהבהב היה בסמוטי על 106, וריינדרס על 106. הפרי הנחות בצבע והיותר ירוק היה סמוטי על 13-4 3% פרי צהבהב

גם איכות הפרי השנה גרועה מאד רוב הפרי מכות שמש וחספוס כמו במבחן הכנות, הזן היותר טוב היה קלון B עם 38% סוג 3.

חספוס, -רמת החיספוס היתה גבוהה בין 12%-23% כאשר הזן היותר טוב היה סמוטי על 106 עם 12% חיספוס. בנושא מכות שמש השנה שנת מכות שמש, גם היבול הנמוך לא שיפר המצב, חשיפת הפרי היתה גבוהה ורמות מכות השמש בהתאם הם גם הסיבה לירידה הגדולה באיכות הפרי. הפרי היותר טוב היה ליס גולדן עם 63% מכות שמש.

סיכום כללי

חלקת זני הזהוב היא חלקה חדשה על כנות שונות. נבחנים בה הקלונים הטובים ביותר בזהוב. היבולים השנה מאד נמוכים, ולא צפויים אחרי יבול לא גבוה בשנה שעברה. על אף היבול הנמוך, גדל הפרי היה לא טוב וכך גם איכות הפרי.

זן זהוב - קייצי גולדן סופריים

טבלה 1 – יבול 2009.

זן	כנה	חלקה	שתייל \ הרכבה	גיל החלקה	מס' עצים לדונם	ק"ג לעץ	טון לדונם
GOLDEN SUPREME	חשבי	י"ד	שתיל	7	111	34.2	3.8

טבלה מס' 2-גדל פרי 2009

זן	כנה	חלקה	התפלגות גודל באחוזים			
			קטן מ65	65	70-75	80-90
GOLDEN SUPREME	חשבי	י"ד	10%	14%	65%	11%

טבלה מס' 3 - יבול רב שנתי

זן	כנה	חלקה	2006	2007	2008	2009	ממוצע
GOLDEN SUPREME	חשבי	י"ד	2.9	1.2	6.1	3.8	3.5

סכום יבול וגדל פרי

הזן השנה ביבול טוב. ניתוח רב שנתי עד היום הראה על בעיית הסרוגיות. השנה לאחר יבול של 3.8 ט"ד' היבול החוזר היה די דומה 3.5 ט"ד', מה שמראה כחי יש הכרח בדילול לשיפור התוצאה הרב שנתית ביבול. הפרי השנה גדול וזאת בגלל היבול הבינוני.

טבלה 5 - מדדי הבשלה 2009

הערכות 1-5			עמילן (1-10)	%	קושיות (ליברות)	תאריך קטיף	חלקה	כנה	זן
ניחוח	מראה	טעם							
1	5	3	4.3	11.4	15.0	16/08	י"ד	HASHBI	GOLDEN SUPREME

טבלה 6 - איכות פרי 2009

זן	כנה	חלקה	סוג 1	סוג 3	סוג 4	בררה	מכות שמש	חיספוס
GOLDEN SUPREME	HASHBI	י"ד	72%	24%	4%	0%	6%	3%

טבלה 7 - התפלגות צבע 2009

זן	כנה	חלקה	ירקרק	צהבהב	צהוב	לחי ורודה
GOLDEN SUPREME	HASHBI	י"ד	20%	58%	5%	18%

סכום מדדי הבשלה ואיכויות פרי

הזן נקטף, בקושיות גבוהה ועמילן מתאים לאחסון, הזן קייצי, ואינו נחשב לזן עם עמידות לאחסון ארוך. תוצאות המיון בזן טובות, אין בעיה של מכות שמש, ורואים במיון הצבע את נטיית הזן לקבל לחי אדומה. כזן קייצי הזן מאד מוצק ואיכותי, טוב מהזן המקביל לו אוזרק.

זנים אדומים

מבוא

מבחן זני תפוח אדומים הסתיים בחוות מתניהו ב שנת 2006. מהמחקר עלה כי יש מס' וארינטים מצטיינים כמו ארלי רד מוטנט- שנבחר מ 3 עצים מצטיינים מהמבחן הראשון בזן בעבר. , טופרד , סקרלט ספר, מרטינה ואורגון ספר מס' 2. בנטיעות 2005 החלטנו כי במסגרת חלקת הכנות שניטעה ניטע את הוארינטים המצטיינים לבחינה עם כנות מרסנות 26 ו 106. את הזנים המדורבנים נטענו על כנת חשבי. המבחן הינו בחינה חוזרת לזנים וכן, להשפעת הכנות המרסנות על איכות הפרי של זנים צבעוניים. השנה 2009 שנת יבול שניה בזנים אלו.

טבלה מס' 1- יבול 2009

זן	כנה	חלקה	גיל החלקה	מס' עצים לדונם	ק"ג לעץ	טון לדונם	2008 ט'/'ד'	יבול דו שנתי
אורגון ספר 2	חשבי	כנות	5	167	23.5	3.9	2.8	6.7
ארלי רד	26	כנות	5	167	16.9	2.8	4.4	7.2
טופרד	26	כנות	5	167	11.8	2.0	1.4	3.4
טופרד	106	כנות	5	167	13.1	2.2	4.5	6.7
מרטינה	106	כנות	5	167	8.3	1.4	3.3	4.7
סקרלט ספר	חשבי	כנות	5	167	23.8	4.0	2.9	6.9

סכום יבול שנה 2- 2009

יבולי השנה שונים משנה קודמת היבול הגבוה ביותר לאורגון 2 3.9 ט"ד, וסקרלט ספר 4 ט"ד, ארלי רד על 26 2.8 ט"ד, טופרד ב 2 הכנות כ 2 ט"ד, ואילו מרטינה עם 1.4 ט"ד.

ביבול דו שנתי בולט היבול הנמוך של טופרד על 26 רק 3.4 ט"ד בהשוואה ל 6.8 ט"ד ומעלה בזנים האחרים, ומרטינה על 106 עם 4.7 ט"ד.

טבלה מס' 2- גדל פרי 2009

התפלגות גודל באחוזים				חלקה	כנה	זן
80-90	70-75	65	קטן מ65			
5%	51%	30%	13%	כנות	חשבי	אורוגון ספר 2
7%	40%	24%	30%	כנות	26	ארלי רד
14%	49%	19%	18%	כנות	26	טופרד
15%	47%	23%	15%	כנות	106	טופרד
6%	40%	25%	30%	כנות	106	מרטינה
20%	54%	16%	10%	כנות	חשבי	סקרלט ספר

גדל פרי

בזנים ארלי רד על 26, ומרטינה פרי מאד קטן כ 30% פרי מתחת גדל 65, בשאר הזנים רוב הפרי כ 60% ומעלה גדל 70.

טבלה מס' 3- התפלגות צבע 2009

התפלגות צבע באחוזים					חלקה	כנה	זן
5	4	3	2	1			
4%	6%	22%	28%	39%	כנות	חשבי	אורוגון ספר 2
96%	2%	1%	1%	0%	כנות	26	ארלי רד
26%	19%	30%	15%	10%	כנות	26	טופרד
43%	21%	26%	5%	5%	כנות	106	טופרד
77%	14%	7%	1%	1%	כנות	106	מרטינה
44%	26%	22%	6%	2%	כנות	חשבי	סקרלט ספר

סכום צבע

רמת הצבע השנה נמוכה מעט משנה שעברה, דרגת הצבע אליה אנחנו שואפים היא דרגה 5. הזן המצטיין בצבע ארלי רד מטנט 96% מהפרי דרגה 5. השנה המרטינה הקרובה אליו כ 77% פרי דרגה 5. הזן סקרלט ספר בעמדת ביניים רמה של 44% צבע בדרגה 5, הזנים טופרד בכנות השונות השנה על כנה 106 כמו הסקרלט, ואילו על כנה 26 איכות פרי נמוכה של 26% דרגה 5. ואורגון ברמה נמוכה של כ 4% צבע 5. בולט גם השנה השנה הצבע הטוב בארלי רד מוטנט ומרטינה.

טבלה מס' 4-מדדי קטיף 2009

הערכות 1-5			עמילן (10-1)	קושיות (ליברות) % כ.מ.מ.	תאריך קטיף	חלקה	כנה	זן
ניחוח	מראה	טעם						
1	3	3	5.7	11.6	14.6	10/09	כנות	אורוגון ספר 2
2	5	3	6.3	12.0	13.0	10/09	כנות	ארלי רד
1	3	4	6.2	13.2	16.2	10/09	כנות	טופרד
1	4	3	5.8	12.8	13.8	10/09	כנות	טופרד
1	4	4	6.1	14.4	15.0	10/09	כנות	מרטינה
1	5	4	6.4	11.5	14.6	10/09	כנות	סקרלט ספר

סכום מדדי קטיף

איכות הפרי בקטיף התאימה לאחסון, קושיות של כ 14.5 ליברות עם עמילן ברמה של 5.8 מתאים לאחסון בינוני. רמת כמ"מ טובה של 14.5 כאשר במראה פרי הצטיין ארלי רד מוטנט וסקרלט ספר. הפרי המתוק ובולט טופרד על 26 עם 16.2% כממ

סיכום כללי:

בחינה זו היא לזנים שהצטיינו במבחני עבר. הדרישה לפרי צבעוני איכותי גרמה לכך שגידול הזנים האדומים עבר להר הגבוה. במבחן המחודש בולט בהצטיינותו הוארינט ארלי רד מוטנט. העצים למבחן נלקחו מ 3 עצים מצטיינים מהעבר וניטעו על כנה 26. הן היבול והן צבע הזן מפתיעים בעוצמתם. ניתוח נתונים משנה זו, מעלה את חשיבות נטיעה בגליל בגובה הר בינוני של וארינט זה. הזן סובל מפרי יותר קטן, מחייב דילול קפדני.

קריפס פינק

מבוא

הזן, קריפס פינק, הינו זן איכותי מסדרת זני ביקולור. בעבר נבחנו במקביל לזן זה גם זנים כמו ברייברן ופוגי. מאחר ולא הצלחנו לקבל זן ביקולור עם איכויות, השארנו במבחן את הזן קריפס פינק, אשר נראה כי טעמו המשובח, תורם להרחבת העניין בו כזן מסחרי. למרות אי הצלחתנו לקבל רמת צבע ראווה, החלטנו כי חשיבות הזן מחייבת המשך בחינתו. ב 2007 חברת ב"ראשית" קיבלה את הזיכיון לשם פינק ליידי שהוא שם המותג לזן קריפס פינק.

טבלה 1 – יבול והתפלגות גודל 2009

זן	כנה	חלקה	גיל החלקה	מס' עצים לדונם	ק"ג לעץ	טון לדונם	2008 ט"ד'
CRIPPS PINK	106	מתתיהו י"ד	12	139	61.2	8.5	4.4
CRIPPS PINK	מאלוס	מתתיהו הסגר	7	111	42.4	4.7	1.6
CRIPPS PINK	מאלוס	מתתיהו גנים	5	125	14.1	1.8	4.6

יבול 2009-

היבול השנה אינו גבוה. היבול הגבוה ביותר נתקבל בחלקת יד 8.5 ט"ד' ואחריו בחלקת הסגר 4.7 ט"ד'. בולט הכניסה לפוריות בחלקה יד אחרי 4.4 ט"ד' בשנת 2008 8.5 ט"ד' השנה, מה שקרוב לודאי יגרור יבול נמוך בשנה הבאה.

טבלה מס' 2-גדל פרי 2009

התפלגות גודל באחוזים						
80-90	70-75	65	קטן מ55	חלקה	כנה	זן
6%	54%	23%	16%	מתתיהו י"ד	106	CRIPPS PINK
4%	41%	39%	15%	מתתיהו הסגר	מאלוס	CRIPPS PINK
5%	52%	27%	16%	מתתיהו גנים	מאלוס	CRIPPS PINK

סכום גדל פרי 2008-

גדל פרי טוב עם כ-55% מהפרי גדל 70 ומעלה, פחות מהרצוי במסחר, עם הבדל, כאשר חלקת ההסגר, הסובלת מתנאי גדול פחות טובים עם פרי מעט יותר קטן, כ-45% מהפרי גדל 0 ומעלה.

טבלה 4 - מדדי הבשלה 2009

הערכות 1-5									
ניחוח	מראה	טעם	עמילן (10-1)	% (ב.מ.מ)	קושיות (ליברות)	תאריך קטיף	חלקה	כנה	זן
2	4	5	7.1	14.6	14.0	נובמבר-11	מתתיהו י"ד	106	CRIPPS PINK
2	4	5	7.5	15.4	15	נובמבר-11	מתתיהו הסגר	מאלוס	CRIPPS PINK
2	5	5	6.9	15	15.2	נובמבר-11	מתתיהו גנים	מאלוס	CRIPPS PINK

הבשלת פרי

הפרי נקטף בעמילן המתאים לאחסון בינוני. הקושיות טובה.

טבלה 5 - התפלגות צבע פינק ליידי. 2009

התפלגות צבע באחוזים						
>60%	40-60%	20-40%	<20%	חלקה	כנה	זן
62%	19%	13%	6%	מתתיהו י"ד	106	CRIPPS PINK
64%	22%	11%	4%	מתתיהו הסגר	מאלוס	CRIPPS PINK
71%	20%	7%	2%	מתתיהו גנים	מאלוס	CRIPPS PINK

צבע פרי

צבע הפרי השנה היה טוב בחלקת הגנים, 71% צבע דרגה 4, וכן בחלקת הסגר, 64% צבע 4. בשנים קודמות בלט היתרון לחומר נקי מוירוס בחוות מתתיהו חלקת הסגר וחלקת גנים. השנה פחות בולט ההבדל.